

แผนเฉพาะกิจป้องกันและระงับอัคคีภัยในฤดูหนาว และแก้ไขปัญหากล้วยหนาว พ.ศ.๒๕๖๑

ศูนย์อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เทศบาลนครอุบลราชธานี

บทที่ ๑

๑.๑ บทนำ

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ ลักษณะภูมิอากาศโดยทั่วไปในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์จะเป็นช่วงฤดูหนาว อันเนื่องมาจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศจีน เริ่มแผ่เข้าปกคลุมและนำความหนาวเย็นและความแห้งแล้งเข้ามาสู่ประเทศไทย เป็นช่วงที่เปลี่ยนจากฤดูฝนเป็นฤดูหนาวส่งผลให้อากาศแปรปรวน ประกอบกับความกดอากาศสูงกำลังแรงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้แผ่อิทธิพลครอบคลุมพื้นที่ตอนบนของประเทศไทย โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้บริเวณดังกล่าวมีสภาพแห้งแล้งและอากาศหนาวจัด เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยและไฟป่าได้ง่าย ส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนทั้งชีวิตและทรัพย์สินอยู่เสมอ

ประกอบกับในช่วงระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี เป็นช่วงที่สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป จะเกิดความแห้งแล้งและมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงขึ้น โดยจะมีอุณหภูมิขึ้นสูงสุดในช่วงเดือนเมษายน เป็นผลให้เกิดลักษณะอากาศร้อนอบอ้าวถึงร้อนจัด ลักษณะเช่นนี้เอื้ออำนวยต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่าย และเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และยังส่งผลให้ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรมสร้างความเสียหายให้กับพืชผลทางการเกษตร ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างมาก

๑.๒ สถานการณ์ทั่วไป

จังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ ลักษณะอากาศของประเทศไทย ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์ ของทุกปี สภาพอากาศโดยทั่วไปจะมีความแห้งแล้งและมีลมกระโชกแรงเอื้อต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่าย และมีอุณหภูมิต่ำลง เป็นผลทำให้อากาศหนาวเย็น และหนาวจัดในบางพื้นที่ ประกอบกับจะมีหมอกปกคลุมในตอนเช้า ทำให้หลายพื้นที่ของประเทศไทยต้องประสบกับความหนาวเย็นขาดแคลนเครื่องนุ่งห่มกันหนาว และขาดแคลนน้ำอุปโภค-บริโภค โดยเฉพาะราษฎรที่มีฐานะยากจน โดยเฉพาะในพื้นที่ภายในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๙.๐๔ ตารางกิโลเมตร จำนวน ๑๐๖ ชุมชน มีประชาชนอาศัยอยู่ ๗๙,๔๓๕ คน โดยแยกเป็น ชาย ๓๗,๐๓๙ คน หญิง ๔๒,๓๙๖ คน ที่ผ่านมาไม่ปรากฏเหตุการณ์ประสบปัญหาจากสถานการณ์ภัยหนาว และภัยแล้ง หากจะมีก็เฉพาะแต่การขาดแคลนผ้าห่มกันหนาว และขาดแคลนน้ำในบางชุมชน อย่างไรก็ตามก็เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหากล้วยหนาวของอัคคีภัย ภัยหนาว และการแก้ไขปัญหากล้วยหนาว ที่อาจเกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จำเป็นต้องมีการดำเนินการวางแผนเพื่อเป็นการป้องกันและการให้ความช่วยเหลือไว้ล่วงหน้า

๑.๓ ข้อสมมุติฐาน

จากสภาพภูมิอากาศดังกล่าว ทำให้ในช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปีจะเป็นช่วงที่สภาพอากาศจะเกิดความหนาวเย็นและแห้งแล้งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย ซึ่งการเกิดอัคคีภัยนั้น

มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และสามารถเผาผลาญสร้างความเสียหาย ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งสาเหตุการเกิดอัคคีภัยในช่วงนี้ส่วนใหญ่เกิดจากอุณหภูมิที่สูงขึ้น และเกิดจากความประมาท ขาดความระมัดระวังหรือความพลั้งเผลอ สถานที่ที่สามารถเกิดอัคคีภัยมักจะเป็นสถานที่รกร้าง ป่าหญ้า หรือที่อยู่อาศัยและชุมชนที่หนาแน่น รวมถึงบริเวณที่มีความแออัดของประชาชนมาก เช่น ศูนย์การค้า และโรงแรมสรรพ ซึ่งสถานที่เหล่านี้มักจะมีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานเชื้อเพลิง พลังงานความร้อน และอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดความร้อนสะสมอันเอื้อต่อการเกิดอัคคีภัย โดยเฉพาะในฤดูที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้ง หรือช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม มักมีอัคคีภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง

ภาค เดือน	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	กลาง	ตะวันออก	ใต้	
					ฝั่งตะวันออก	ฝั่งตะวันตก
มกราคม						
กุมภาพันธ์						
มีนาคม						
เมษายน						
พฤษภาคม						
มิถุนายน						
กรกฎาคม						

ตาราง แสดงช่วงการเกิดภาวะความแห้งแล้ง

ดังนั้น กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครอุบลราชธานี จึงต้องเตรียมความพร้อมในการป้องกันและระงับอัคคีภัยช่วงฤดูหนาวและแก้ไขปัญหาภัยแล้งขึ้น เพื่อประสงค์ที่จะช่วยลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และของรัฐที่อาจจะมี ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุดหรือไม่เกิดขึ้นเลย

๑.๔ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อให้มีแผนปฏิบัติการเมื่อเกิดสถานการณ์เกิดอัคคีภัย และแก้ปัญหาภัยหนาว ภายในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี
- ๒) เพื่อกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไว้ให้มีการเตรียมการในด้านต่างๆ
- ๓) เพื่อให้หน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องมีแนวทางปฏิบัติการช่วยเหลือประชาชนซึ่งประสบความเดือดร้อน
- ๔) เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๕ นิยามศัพท์

อัคคีภัย หมายถึง ภัยอันตรายอันเกิดจากไฟที่ขนาดการควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้อย่างต่อเนื่อง สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าการลุกไหม้นั้นเชื้อเพลิงหนุนเนื่อง หรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมาความวร้อนแรงก็จะมากยิ่งขึ้น

ภัยหนาว หมายถึง ภัยที่เกิดจากสภาพอากาศที่มีความหนาวจัด อุณหภูมิต่ำกว่า ๘ องศาเซลเซียส และลดลงต่อเนื่องจนประชาชนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงและกว้างขวาง มักเกิดขึ้นระหว่างเดือนธันวาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ความกดอากาศสูงจากประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย

ภัยแล้ง หมายถึง ความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่มีปริมาณฝนน้อยหรือฝนไม่ตก เป็นระยะเวลาานและครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พืชพันธุ์ไม้ต่างๆ ขาดน้ำไม่สามารถเจริญเติบโตได้ตามปกติ เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบอย่างกว้างขวาง รุนแรงต่อประชาชน

เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมายถึง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๓

อาสาสมัคร หมายถึง อาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อปพร)

๑.๖ ขั้นตอนการปฏิบัติ

การปฏิบัติ

ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและระงับอัคคีภัยช่วงฤดูหนาว และการแก้ไขปัญหาภัยหนาว ตั้งอยู่ที่อาคารป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครอุบลราชธานี โดยมีนายกเทศมนตรีนครอุบลราชธานี เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ

๑.๖.๑ ขั้นตอนการปฏิบัติก่อนเกิดภัย

เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนเฉพาะกิจป้องกันและระงับอัคคีภัยในช่วงฤดูหนาว และการแก้ไขปัญหาภัยหนาว ประสบผลสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ต้องการวางแผนการและแนวทางในการดำเนินการ เพื่อเตรียมการรับกับสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

๑) การแจ้งเตือนภัย โดยประสานงานกับศูนย์พยากรณ์อากาศประจำจังหวัดอุบลราชธานี ถึงภาวะการเกิดภัย การพิจารณาสถานการณ์ และประกาศแจ้งเตือนภัยทางเสียง ไร้สาย สถานีวิทยุต่างๆ และรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ออกประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ทุกชุมชนภายในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี

๒) จัดเตรียมเครื่องมือ-อุปกรณ์ และกำลังเจ้าหน้าที่ให้พร้อมออกปฏิบัติหน้าที่ตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๓) ซักซ้อมแผนปฏิบัติในระดับผู้ปฏิบัติ

๑.๖.๒ ขั้นตอนการปฏิบัติขณะเกิดภัย

๑) จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและระงับอัคคีภัยช่วงฤดูหนาว และแก้ไขปัญหาภัยหนาว ปี ๒๕๖๑ ขึ้น ณ อาคารป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครอุบลราชธานี

๒) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่พร้อมรถยนต์ออกปฏิบัติงานให้การช่วยเหลือเมื่อมีการร้องขอตลอด

๒๔ ชั่วโมง

๓) ประสานหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน ได้แก่

- กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมจัดเตรียมเวชภัณฑ์และยารักษาโรคที่จำเป็น
- กองสวัสดิการและสังคม สนับสนุนเครื่องนุ่งห่มกันหนาวและเครื่องอุปโภค-บริโภค

เพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยหนาว

๔) เมื่อเกินขีดความสามารถที่จะดำเนินการได้ ขอความช่วยเหลือไปยัง อำเภอ/จังหวัด และ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๑.๖.๓ ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดเหตุ/การฟื้นฟูบูรณะ

- ๑) เมื่อภัยผ่านพ้นไปแล้ว สำนักรวความเสียหายด้านต่างๆ เพื่อดำเนินการฟื้นฟูบูรณะโดยเร็ว
- ๒) กรณีเกิดความเสียหายด้านการเกษตรหรือปศุสัตว์ ให้ความช่วยเหลือตามหลักเกณฑ์ของ ทางราชการ โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ๓) กรณีมีผู้ได้รับอันตรายต่อสุขภาพ การรักษาพยาบาลตามความเหมาะสมจนสถานการณ์ เป็นปกติ

๑.๗ หน่วยปฏิบัติการร่วม

- ๑.๗.๑ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลนครอุบลราชธานี ให้มีเจ้าหน้าที่และสนับสนุน ดังนี้.-
  - ๑) จัดกำลังเจ้าหน้าที่ในการปฐมพยาบาล
  - ๒) จัดเตรียมและสนับสนุนเวชภัณฑ์ที่จำเป็น โดยมีผู้อำนวยการกองสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม เป็นผู้รับผิดชอบ
- ๑.๗.๒ สำนักการคลังเทศบาลนครอุบลราชธานี ให้มีเจ้าหน้าที่และสนับสนุน ดังนี้.-
  - ๑) ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและการเบิกจ่ายเงิน โดยมีผู้อำนวยการสำนักการคลัง เป็นผู้รับผิดชอบ
- ๑.๗.๓ สำนักการศึกษา เทศบาลนครอุบลราชธานี ให้มีเจ้าหน้าที่และสนับสนุน ดังนี้.-
  - ๑) ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการทางจิตวิทยา เพื่อเรียกร้องความ ร่วมมือใน การสร้างขวัญกำลังใจเมื่อเกิดภัย โดยมีผู้อำนวยการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบ
- ๑.๗.๔ กองสวัสดิการและสังคม เทศบาลนครอุบลราชธานี ให้มีเจ้าหน้าที่ ดังนี้.-
  - ๑) จัดหาเครื่องอุปโภค-บริโภค ถุงยังชีพ สำหรับผู้ประสบภัย
  - ๒) จัดทำทะเบียนผู้ประสบภัย สำนักรวความเสียหาย และให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัย ให้เป็น ไปตามระเบียบ และหลักเกณฑ์ของทางราชการ โดยมีผู้อำนวยการกองสวัสดิการและสังคม เป็นผู้รับผิดชอบ
- ๑.๗.๕ กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลนครอุบลราชธานี ให้มีเจ้าหน้าที่และสนับสนุน ดังนี้.-
  - ๑) จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์และบันทึกภาพ โดยมีผู้อำนวยการกองวิชาการและแผนงาน เป็นผู้รับผิดชอบ
- ๑.๗.๖ สำนักการช่าง เทศบาลนครอุบลราชธานี จัดเจ้าหน้าที่สำรวจ และประเมินความเสียหาย และฟื้นฟูบูรณะสิ่งปรักหักพัง ตลอดจนการจัดหาที่พักพิงชั่วคราวให้แก่ผู้ประสบภัย
- ๑.๗.๗ ฝ่ายทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชน สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนคร อุบลราชธานี มีหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับทะเบียนบุคคล/ทะเบียนบ้าน และออกหนังสือรับรองสิทธิ ตามกฎหมาย ให้กับผู้ประสบภัย
- ๑.๗.๘ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลนครอุบลราชธานี สนับสนุน ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุน ปฏิบัติตามแผนนี้ภายใต้การอำนวยการของผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน เทศบาลนคร อุบลราชธานี

๑.๘ การบังคับบัญชาและการติดต่อสื่อสาร (ผนวก) ในภาวะปกติ ให้ทุกหน่วยปฏิบัติเป็นไปตามสายงานปกติ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๔๕-๒๔๕๕๐๐ หรือ ๑๙๙ ความถี่วิทยุ ๑๖๒.๑๕๐ MHz

๑.๙ การปฏิบัติตามแผน

ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำการศึกษาและประสานการปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนนี้